

1902

Pancsova, 1901.

IV. évfolyam, 18. szám.

Vasárnap, április 28.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 "
Negyed évre . . . 3 "
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések
és nyilvántartási közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. czégnél.

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felölös szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek

Gromon-utca 2. szám.

Polgári leányiskolát kérünk.

A nőnevelés kiváló fontosságáról úgy a társadalom, mint a család szempontjából már fölösleges vitatkozni. Nem a szélsőségekben tetszelgő nőemancipációt, hanem a leendő családanyák és honleányok helyes irányú iskolai nevelését értjük. A nőnevelés egyik főszekvénye, az iskolai nevelésnek két célja van.

Általános célja: a leánygyermeknek kedély és érzelmvilágukat fejlesztve oly általános műveltséggel és ismeretekkel ellátni, hogy a családban és társadalomban magas szentes hivatásukat, azok boldogulására és felvirágzására betölthessék. Különleges célja: lelkes magyar honleányokat nevelni.

Hazánkban az elemi népiskola, a felső népiskola, (ügynevezett felső leányiskola) a polgári leányiskola, a felsőbb leányiskola s néhány év óta a budapesti leánygymnasium állanak a nőnevelés szolgálatában.

A törvény értelmében minden községben kell elemi népiskolának lenni; olyan községek és városok pedig, melyek legalább 5000 lakost számlálnak, kötelesek felsőbb népiskolákat, vagy polgári iskolákat állítani és fenntartani.

Ezenkívül azonban az államnak jogában és tisztében áll, ha szükségesnek látja, még ha a törvény által előírt összes népoktatási tanintézetek a községek által fenn is tartatnak, bárhol hasonló állami tanintézeteket állítani. Ezen iskolákban a fiú- és leánygyermek mindenképpen különítve tanítandók.

Az állam különösen a nemzetiségi vidékeken állít felső nép és polgári leányiskolákat, a mi magyar szemzeti szempontból teljesen helyes. Ugyanis hazánkban az iskolák nemcsak az általános műveltségnek, hanem a magyar nemzeti kulturának is kell hogy melegágyai legyenek. Ilyenek az állami is-

kolák. Mert míg a községek avagy hitfelekezetek által fenntartott bármilyen jellegű iskolákban a tanítási nyelv az iskola fenntartók elhatározásától függ s tapasztalás szerint a nemzetiségi vidékeken mindenütt idegen és a szellem is külső befolyások hatása alatt nem magyar nemzeti, addig ilyen vidékeken az állami tanintézetek a magyarosodás igazi kútforrásai s a hazafias szellem állandó terjesztői.

A magyar iskola kettős célja érdekében kifejtett alapvető munkássága azonban csak akkor volt eredményes, ha az volt tanítványain az élet minden viszonyosságai között észlelhető. Ezen eredmény elérése céljából azonban szükséges, hogy a felsőbb népoktatási intézetekbe járó növendékek, kik legtöbbször onnan az életbe lépnek, minél hosszabb időig érezzék az iskola jótekonny befolyását. Áll ez különösen a leányokra, a leendő családanyákra nézve. Ha az iskolának sikerült a leendő anyával a magyar nyelvet nemcsak megtanultatni, hanem meg is kedveltetni, ha annak érzelmvilágába a hazafias szellem átültetett, akkor az iskola fényesen vívta meg a hódító kulturharcot.

Mennyiben oldják meg a pancsovai állami leányiskolák magas szentes feladatukat azzal kívánunk ezuttal röviden foglalkozni.

Az áll. elemi leányiskolának a nemzetiségi vidékeken általában aligha sikerül idegen ajkú növendékeinek a magyar nyelvet második anyanyelvvé tenni. Oriási, megbecsülhetlen munkával és fáradtsággal megtanítja őket a magyar nyelvre, beszélnek, illetve gyakorolják is azt, míg az ismétlő iskolából ki nem kerülnek, de aztán vajmi ritka eset, hogy az áll. iskola volt idegen ajkú növendékei egymás közt magyarul beszéljenek. De az elemi iskolának nem is az a célja, hogy a nemzetiségi gyermekkel el-

felejtesse anyanyelvét. Alkalmat kíván nyújtani egyrészt a magyar nyelv megtanulására, másrészt pedig a fogékonny gyermeklelkében a közös anya, a drága magyar hazai iránti szeretetet igyekszik felébreszteni és fejleszteni.

Városunk régi állami elemi leányiskolája meglepő sikerrel oldotta meg eddigleg ezen feladatot. Reméljük, hogy a másfél év óta államosított alsó- és felső-városi leányiskolák méltó versenytársai lesznek, annyival is inkább, mert az utóbbiak növendékeinek túlnyomó része, a nép gyermekei, az iskolából az életbe lépnek.

A belvárosi állami leányiskola tanulónak nagy többsége azonban az iparos- és kereskedő polgárság, valamint az intellegentia gyermekeiből kerül ki. Ezek az elemi iskola bevégezése után nagyrészt az állami felső leányiskola (felső népiskola) növendékei lesznek.

A középosztály leánygyermekének nevelve-tanítása városunkban a felső leányiskolában nyer befejezést. Városunkban a nőnevelésnek magyar nemzeti kultúra szempontjából való eredményes voltát csakis ezen iskola hatása alapján ítéltethetjük meg. Ezen iskolából kikerült idegen ajkú leányoktól már joggal várhatnók meg, hogy az iskolán kívül az életben lehetőleg a magyar legyen társalgási nyelvük.

A mi felső leányiskolánk majdnem két évtizedes működésének előnyös hatása, különösen a serdülő leányokon nagyon is észlelhető. Számos az olyan német és szerb ház, melyben a család leánygyermekéi révén a magyar szó már nem idegen. De még mindig csak vendég. Olyan vendég melynek éppen csak a serdülő ifjuság jó barátja. Az iskolával való közvetlen érintkezés megszűnté után német és szerb ajkú növendék-leányok egymás közt mind ritkábban élnek a magyar szóval s néhány év

TÁRCZA

Az erő dicsérete.

— Könyv a veszélytelen párbajról. —

Analizáló költő se tudná a gyöngességnek rettenetes nyomorúságát megindítóban leírni, mint az a katonatiszt: Cseresnyés Zoltán honvédhuszár főhadnagy, a ki most könyvet írt a kardpárbajról. Nem ködöt, hanem a sértéseket osztályozza, nem szabályzatot, hanem a szeptemberi szöveget, nem a költő megvédésére. hanem bölcselkedést az erőről és a gyöngeségről; az erő komédiáiról és a gyávaság szegényeiről. Valami különös keveréke ez a könyv a természet-filozófiának és a romantikának, az erőkultuszának és az igazságban való hitnek. Nem is a lovagiasság szakembereinek ajánlom az elolvasását, hanem azoknak, a kik nem értik meg, miért adatott az embernek gyöngesség is, a mikor a természet megalkotta az erőt is.

A kérdésre ebben a könyvben nem találunk feleletet, de találhatunk benne valami olyasfélét, a mi talán az erő önleírásnak nevezhető. Megszólal benne az erő és bizonyítja, hogy bölcs és igazságos.

Hogy az életnek művészete és a szépségnek biztosítéka. A naturalizmus rideg kegyetlenségével magyarázza az erő jogát, ez a jórészt romantikus munka pedig nemcsak bölcsességgel az erőhöz való kötelezettséget hirdeti. Legyetek erősek, mert az erő a nyugalom, az erő az életöröm! Messziről szinte olyannak hallatszik ez a szózat, mint a boldogtalan német költő-filozófus utolsó szava, hogy: „Testvérek, legyetek kemények, okoskodjatok a kalapácsal!” De csak messziről. Mert nem az uralomra törekvő keménységet prédikálja, hanem a senki uralmától nem tartó nyugodalmat. Amaz új világot sürgető apostol, ez csak pedagógus, a ki nem új életre tanít, hanem a mai élet tudományára. Olyan nagyon peda-

gógus, hogy a könyvét elolvastatnám fiúk, de még lányok szüleivel is.

Tanulják meg belőle kötelezettségeiket. Tanítsák a gyermekeiket nem félni. Nem félni semmitől, senkitől. Az, a ki nem fél, lehet küzdő, lehet idealista, lehet a meggyőződés embere. Cseresnyés főhadnagy nem a párbaj szempontjából hirdeti ezt a tételt, hanem a bölcsesség magasságáról. A bátor ember nyugodt bölcsesége magasságáról. Én magam sem a lovagiasság könyvét látom abban a kis kötetben, hanem az erő és egészség, a gyönyörűség életbiztonság szimpatikus nyilvánulását.

Hanem azért érdekesek a könyvnek ama részei is, a melyek párbajbölcsességet tartalmaznak. Ez a szó pedig ne vessétek gúnyokat. Van ilyen bölcsesség még a kodexpamgrafusokon kívül is. Mert nem pusztán hóbort a páros viaskodás, hanem ahhoz a társadalomhoz méltó intézmény, a mely elfogadja sőt megköveteli. Szükséges ott, a hol meg van, mert különben megvetnék az emberek. A könyv előszavában Bőröthy Jenő huszárszázados azt kérdezi, hogy míg az államk sorsa is támadásnak és védelemnek van kitéve, miért hiányozzék az egyének között a párbaj?

A párbaj talán nem is az erő manifestációja, mert az erő mindig nyugodt, az erő mindig biztos, a párbajozó ellenben csak alázatos parancsfogadója a társadalomnak. Ezem ágában sincs, hogy belemarkoljak a párbajjelenség közhely gyűjteményébe, és belőle néhányat kiveszem okoskodásképpen az olvasónak fejéhez vágom. A párbaj ellenségeit finom humorral úgy jellemi Cseresnyés főhadnagy, hogy „ha nem akarjuk magunkat általuk meggyőzteni, könnyen a kihívás veszélyének tesszük ki magunkat.” A párbaj van s lesz, míg a gentlemannak gavalérnak kell lennie, a gavalér pedig lehet nem gentlemann is. A párbaj társadalmi institútio és az marad, a mi az társadalom az úri emberek sokasága. A mi a világot az úri világ, a felsőbb és közép úri világ szempontjából nézik. Ha pedig van és lesz párbaj, olyan okosan, nemesen elmélkedjenek róla, mint Cseresnyés főhadnagy a maga könyvében.

Azt adta a könyve címének, hogy „A kardpárbaj veszélytelen kimenetele és annak eshetőségei.” Ne essenek neki az olcsó hősök, ne várják benne az útmutatást a nyugodalmas kötekedésre. A krakéler ürességét és veszélytelenségét még úgy kevesen jellemezték, mint a könyv szerzője. Az ember szinte kaczag, a mikor a nagyszájú hős leírását olvassa benne. Cseresnyés főhadnagy a párbaj veszélytelenségét a veszedelemtől való nem-félésben látja. Nem a jó vivó az erősebb, hanem az erős ember a jobb vivó. A lelkiileg erős ember. A bátor, a ki a kardot csakis — kardnak tartja. Olyannak, a mely nemcsak arra való, hogy az embert megvágják vele, hanem arra is, hogy az ember a másikat megvágja vele. A bátor ember nem is gondol rá, hogy megvágthatják, mert ez a gondolkodás már is meggyöngíti. A bátor ember egyáltalán nem gondol amolyan mellékkörülményekre, a mikor a becsület lovagias megvédésére vállalkozik. Még arra sem, hogy mit gondolnak róla, ha „boccsanatkéréssel teszi jóvá a hibáját, a mely mindenképpen a legnagyobb elégtétel.” A bátor ember becsületese ember, olyan, a ki jól tudja, hogy saját becsét mások ítélete sem nem emelheti, sem nem alacsonyíthatja le, azért mindenki irányában méltóságteljes szerénységgel viseltetik. „Még a szélhámos öndicsékvövel szemben is türelmes és békés türelemmel hallgatja végig a szájhősök bátorságát.” Ebből a néhány szemelvényből megérthető, hogy kit tart a huszárfőhadnagy-szerző erős embernek. És kívánja azt is, hogy a párbajsegéd ugyancsak komoly, bátor erős ember legyen. Olyan, a ki csak akkor segít, ha maga is átéri a sélrelmet, vagy az elégtételadás szükségességét. Ne legyen párbajsegéd az, a ki csak formalista és még kevésbé az, a ki még az sem. A katonai felfogásra hivatkozva szokták a párbajt eltörölhetatlenné mondani. Örvendetes dolog, ha éppen ez a katonai föltőség bölcsnek, emberiesnek igazságosnak mutatkozik.

E számhoz fél ív melléklet van csatolva.

alatt a magyar nyelv nekik is már csak rég nem látott-hallott ismerősük lesz.

Ezen szomorú tény társadalmi viszonyainkban leli magyarázatát. A leány-növendékek ugyanis 14-15 éves korukban kerülnek ki az iskolából és vagy otthon a szülői házban maradnak, vagy a városunkban fölös számban levő „varodák“-ba járnak. Mindkét helyen csak elvétve, vagy éppenséggel nem hallanak magyar szót. Így megy aztán rövid időn belül veszendőbe a 8 évi fáradságos munka gyümölcse.

Ezen bajon segitendő tartotta fenn a Gromon-egylet éveken át a továbbképző tanfolyamot. A szakorok által tartott felvasások igen szép látogatottságnak örvendtek. De ezen felolvasások sem jártak kellő eredménnyel. Leányaink hallották magyar szót, de maguk nem gyakorolhatták.

Ezen tapasztalat, valamint azon meggyőződés, hogy a felső leányiskolában eltöltött két év nem elegendő arra, hogy a magyar nyelv az idegen ajku növendékek vérévé váljék, arra indította a Gromon-egylet, hogy terjedelmes emlékiratban felsőbb leányiskola felállítását kérte a közoktatási kormánytól. Azonkívül a továbbképző tanfolyamot kézimunka tanfolyammá változtatta, melyet azonban — valószínűleg a havi négy korona tandíj miatt, — nagyon kevesen látogatják.

A felsőbb leányiskola iránti kérvényt a miniszter véleményezés végett leküldötte az állami népiskolák gondnokának. A gondnokság pedig kiadta az ügyet egy szakorokból álló bizottságnak tanulmányozás céljából.

Ezen bizottság a múlt héten adott véleményében a polgári leányiskola érdekében felhangzott indítvány dacára a felsőbb leányiskola mellett foglalt állást.

A felsőbb leányiskola 6 osztályu iskola, melybe az elemi iskola negyedik osztályából léphetnek át a tanítványok. Az a leány, a ki ezen iskolát teljesen elvégzi, így tényleg 2 évvel tovább jár iskolába, mintha az elemi iskola V-ik és VI-ik osztályát, valamint a most meglevő felső leányiskola 2 osztályát végzi. Tehát el volna érve az, hogy ez idegen ajku leány-növendék két évig tovább maradjon a magyar nyelv állandó gyakorlásában.

El mellett a növendékek, kik mind a hat osztályt elvégezték, abban az előnyben részesülnek, hogy a tanítónőképző intézet 3-ik évfolyamába felvehetőek. Ezen előnyök mellett azonban számbaveendő hátrányai is vannak a felsőbb leányiskolának. Eltekintve attól, hogy különös eredmény nélkül idegen nyelvekkel is egyébb a polgári életben soha sem hasznosítható ismeretekkel tömi meg a leánygyermek fejét, ezen iskola főhátránya túlságos költséges volta. A 60-70 korona évi tandíj, a kevéssé használt tankönyvek drágasága, valamint a ruházatban megkövetelt elegancia valóságos luxus iskolává tették hazánkban.

Igaz, hogy 2-3 olyan családapára, ki leányát a női tanítónőképzőbe akarja küldeni, különösen anyagi szempontból igen előnyös volna a felsőbb leányiskola, de kérjük, 2-3 ember gyermekei kedvéért kell nálunk az iskola? És hány polgár vagy tisztviselő-család, a melyben középiskolát látogató fiú is van, pedig a legtöbbben van, küldené leányát a francia és angol nyelveket tanító méreg drága iskolába.

Nem tudjuk ugyan, hogy mily elvek lebegtek a kiváló szakemberekből álló bizottság szeme előtt véleménye megadásánál, de az ügy érdekében fájjaljuk, hogy nem bocsájtkozott összehasonlító bírálatba a kért felsőbb leányiskola és a mi viszonyainknak legjobban megfelelő polgári leányiskola között.

A leánynevelés iránt érdeklődő Gromon-egylet, nekünk úgy tetszik, azért kérte a legmagasabb leányiskolát, hogy legalább a megfelelőbb polgári leányiskolát megadják.

A négy osztályú polgári leányiskolába az elemi iskola negyedik osztályából vétetnek fel a leánykák. A tanulók ezen iskolában is csak 8 évig, tehát annyi időig mint a mostani felső leányiskolában tanulnának

magyarul. De még így is sokkal előnyösebb a polgári leányiskola négy évfolyamú tanítása, mint a felső népiskola két éve.

A polgári leányiskola szervezete és tanterve sokkal tökéletesebb, mint a felső leányiskoláé. Nemcsak azért, mert a közismereti tárgyakból többet nyújt, hanem különösen azért, mert a tanítás rendszeresebb. Ennek bizonyítása lapunk keretén kívül esik ugyan, de nem is szükséges, mert a szakemberek ezzel régen tisztában vannak. Különben e mellett bizonyít az is, hogy a közoktatásügyi kormány az állam által fenntartott felső népiskolákat, különösen a felső leányiskolákat sorra polgári leányiskolákra változtatja, úgy hogy az egész országban a pancsovain kívül alig van még 3-4 felső leányiskola. Ezenkívül egy az idén megjelent miniszteri rendelet a felső leányiskola növendékeinek megnehezíti a képző intézetekbe való belépést, a mennyiben rájuk nézve fenntartotta a felvételi vizsgát, a polgári leányiskolát végzett növendékeket pedig felmenti alula. Ez egy jelentőségű azzal, hogy jövőben első sorban a polgári iskolát végzett leányok vétetnek fel a képző intézetekbe s csak aztán jön a sor a felvételi vizsgának alávetett felső leányiskolai tanulóira. Ilyenek után azt állítani, hogy a párhuzamba állított két leányiskola taneredménye egy és ugyanaz, legalább is nagy tájékoztatlanságra vall.

Különben az iskola a növendékekért van és nem megfordítva. Feltéve már mostan, de meg nem egevedve, hogy a felső- és a polgári leányiskola tananyaga és taneredménye ugyanaz, kérjük, miért nem szerezük meg leányainknak azt a könnyebbséget, hogy két évi elemi osztály- és két évi felső leányiskolai szakrendszer mellett tanítandó tananyagot, négy évi polgári iskolai szakrendszer alatt sajátíthassa el. Négy évi szakrendszer mellett mindenestre ha nem is jobban legalább könnyebben meg fogja tanulni a tanítandókat, mint négy évi vegyes rendszer alatt.

A polgári leányiskola általában a középszintű igényeinek, de különösen a mi viszonyainknak jobban felel meg, mint a felső leányiskola, a felsőbb leányiskoláról nem is szólva.

Az az ellenvetés, hogy a polgári leányiskolában való tanulás jóval drágább mint a felső leányiskolában, szinte nevetséges. A polgári iskola 4 évi tandíja 40 korona, az elemi iskola V. és VI. osztályában 8 kor., a felső leányiskola két osztályában pedig 20 kor. összesen 28 kor. A tandíj különbözet 12 kor.; ennyivel drágább a polgári iskola négy éve, mi a felső leányiskola. A tankönyvek pedig pl. a pancsovai áll. polgári fiú iskola összes osztályában 5 kor. 76 fill. drágábbak, mint az elemi iskola V. VI. és a felső leányiskola két osztályában együttvéve. Azt hisszük, hogy négy évi könnyebb és rendszeresebb tanítás, mely eredményében is föltétlenül biztosabb, megérdemel körülbelül 4¹/₂ korona évi áldozatot.

De ha a polgári iskolai tanítás már drága nekünk, mit akarnak akkor a felsőbb leányiskolával, melynek hat osztályában a tandíj legkevesebb 360 koronát tesz ki. Hát még a tankönyvek?

A polgári leányiskolából a tanulók azonban szintén 14-15 éves korukban kerülnének ki. Az a cél tehát, hogy leányaink a magyar nyelvet ezentúl is gyakorolják, szintén nem volna elérve.

Elérhető ez azonban úgy, hogy ha a polgári leányiskola fölé lehetőleg ingyenes vagy nagyon mérsékelt tandíjú női kézimunka tanfolyam állittatik.

A mi viszonyainknak legjobban megfelelne egy kézimunka tanfolyammal kibővített polgári leányiskola.

Ez közszükségletet képez. Ez okból és mert elhelyezése semmi különös nehézségekbe nem ütközik: polgári leányiskolát kérünk.

Szabadság a társaséletben.

Bármennyire legyenek elterjedve a szabadság és egyenlőség eszmái, — nincs nemzet, melynek kebelében a társadalmi életben különféle körök, rétegek és fokozatok ne lennének.

Nem minden ember részeselegyenlően a természet és szerencse adományait s így igen ter-

mészates, hogy elméleti képessége és izlése mindenkinek nem nyerhet egyenlő s egyenlő kifejlést s irányt. Hányfélek az élet hivatásai, foglalatosságai? Hogy ne lennének ezek határozó befolyással az emberek kívánságaira és izlésére?

Mindenki élethivatásához, állandó foglalkozásához idomítja természetét. Mindenki a maga körében homogén emberek közt érzi magát legjobban. A nagy többség elmájában igen nagy zavar uralkodik az egyenlőség fogalma fölött. Egészen más a törvény előtti, más a társadalmi egyenlőség. Az első teljes joggal követelheti minden ember. Teljes szabadságnak kell uralkodnia abban a tekintetben, hogy mindenki elérhesse természet szerű kifejlődését. Mihelyt a törvények az egyenlőséggel ellenkeznek: kárthatnak bűn nélkül azaz: igazságtalanok. Ellenben a társadalmi életben egyenlőséget erővel felállítani annyi volna, mint a lehető legnagyobb s türethetlenebb zsarnokság.

Tartson mindenki azzal, a kivel magát legjobban érzi, ez a szabály; a ki ezt meg akarja akadályozni, az zsarnok akar lenni a társadalmi életben: Ha valahol, úgy itt is áll a magyar közmondás, „Guba gubával, suba subával.“ Minden ember társalkodjék azzal, a kivel tetszik, csak mást ne bántson. Ezt kívánja a társaséletben a valódi szabadság.

Hanem természetesen „ne bántás mást!“ — ezt kell felfogni jól, igazi értelemben. A társadalmi életben más bántalmak vannak, mint a politikai életben.

Itt a lenézés, gúny, kérdés a legérzékenyebb bántalmak. Ezeketől óvakodjanak a magasabb állásban levők, nehogy más bántalmaknak, minők a gyűlölet, irigység, durvaság, jogot adjanak a viszonzásra. De mi, a vén világgrészek lakói, nem bírjuk felfogni a valódi szabadságot; mi nem türethetjük, ha felettünk uralkodnak, de mihelyt magunk uralkodhatunk, miudjárt paczkázunk másokkal s a mi gondolkozásunk szerint csak ott van szabadság, a hol szolga van; hogy mindnyájan és mindenben szabadok legyünk, az nem fér fejünkbe. Hazánkban különösen zavart fogalmak uralkodnak az egyenlőségről. Itt igen sok ember demokratának tartja magát csupán azért, mert haragszik, hogy nem áll sorban nyitva számára minden szalon. Holott ez a kívánság a legnagyobb zsarnokság és a társadalmi szabadság ellen elkövetett erőszak.

Mint hogy az ember annyiféle, a hány, lehetetlen, hogy a társalgási kör egy és egyforma legyen. Minden ember önkénytelenül húzódik a magához hasonlókhöz s már az ember úgy van alkotva, hogy állandóan csak magához hasonló műveltségű emberekkel szeret társalogni. De azért, hogy másokkal állandóan és folytonosan társalgási viszonyban nincsen, nem következik, hogy másokat lenézzék. Teljesen elismerheti másnemű embereknek érdemeit, sőt elismerheti, hogy azok nálánál többet érnek: de hiába, mar csak inkább húzódik magához hasonlókhöz; inkább mulat azokkal, a kikkel legjobban vél elmulathatni. Hisz ebben áll az élet legnagyobb kényelme, ebben áll a társadalom szabadsága s a valódi demokratia ezt ki nem zárja. Még a legdemokratikusabb államban is, minő Amerika, még ott is személyes hajlamok, az izlés és műveltség különböző színe és foka vonja szét külön társaságokba, apróbb koteriákba az embereket. S ez ellen senki sem panaszkodik, mert természetesen találja. Feszültség, kényelmetlenség és kényszerűség a társaséletben ez által lesz ismeretlen. A finomabb izlésnek, magasabb műveltségnek impozáns hatása ellen senki sem zúgolódik. De azért kölcsönösen becsülik egymást és megelégszenek azzal, hogy erkölcsi és polgári jogban egyenlők!

Valamint magasabb műveltségű ember nem örömet keveredik kisebb műveltségűek közé, úgy viszont a kisebb műveltségű sem érzi magát tökéletesen otthonosnak a magasabb műveltségűek társaságában. Azért a magasabb körben élő igen jól elismerheti, hogy amaz alacsonyabb körben élő emberek talán sokkal derekabb, hasznosabb tagjai a társadalomnak, mint ő: hogy a haza s az emberiség itélőszéke előtt többet nyomnak a latban. Viszont az alantabb élő ember szivesen elismerheti s nincs oka zúgolódni azon fölény ellen, melyet a magasabb műveltség s a magasabb körök élete okvetlenül gyakorol, — hiszen tetszik az neki is, mert benne is meg van a szebb, a finomabb iránt érzett ösztönszerű vonzódás, mely az emberi természet nemesebb részének kifolyása!

„V..... L.“

H I R E K.

— **Tárgysorozat** Pancsova város törvényhatósági bizottságának 1901. évi május hó 1-én d. u. 3 órakor a városi székház nagy termében tartandó II-ik rendes közgyűlésében előadásra kerülő ügyekről.

1.) Értesítés arról, hogy Ő Császári és apostoli kir. Felseje az Erzsébet királynő kép leleplezése alkalmánól kifejezett hódolatért legmagasabb köszönetét nyilvánította.

2.) Főispán Úr Ő Méltóságának köszönete az üdvözlő táviratra.

3.) Előterjesztés a f. évi május 7-iki főispáni székhelyi ünnepélyhez a vendégkör kiegészítése tárgyában.

4.) Polgármesteri jelentés a vár. thatóság f. évi február—március havi állapotáról.

5.) Földművelésügyi m. kir. ministeri 7915/V.—3901 számú rendelet a város általános csatornázási terveinek elkészítése tárgyában.

6.) Belügyministeri 385/III—901. számú rendelet a gyűjtő csatornához csatlakozólag tervezett új csatorna-

Melléklet a „Végvidék“ 1901. április 28-ik 18. számához.

szakasz kiépítése és az alsó város vízmentesítése tárgyában.

7.) Kereskedelemügyi m. kir. ministeri 82867/899. számú rendelet a város területén működő kézzizálog kölcsön intézeteknél szedhető kamat tárgyában.

8.) Kereskedelemügyi m. kir. ministeri 86668/900. számú rendelet Fridl Adolf zálogüzlete kölcsön díjainak és biztosítékának megállapítása tárgyában.

9.) Földmívelésügyi m. kir. ministeri 13133/901. számú leirat a város közönségének az országos gazdasági munkás és cseléd segély pénztárba alapító tagként történt belépése tárgyában.

10.) Hunyadmegye mezőgazdasági bizottságának átirata a buzaszállítás kedvezmények iránti feliratnak pártolása tárgyában.

11.) Kereskedelemügyi m. kir. ministeri 83797/1-900. számú rendelet az 1901. és 1902. évi utadóköltségvetés tárgyában.

12.) Kereskedelemügyi m. kir. 79863 számú rendelet a th. közutak műszaki szolgálatának a megvizsgálásáról és a th. főmérnöki uti átalány ügye.

13.) Az esküdték alapjstromának összeállítására tagoknak kiküldése.

14.) A virilis névjegyzék tárgyában kelt közigazgatási bírósági határozat bejelentése.

15.) A múlt évi december 12-iki hivatalvizsgálatról fölvevett jegyzőkönyv bemutatása.

16.) Gyámpénztári 1900. évi mérleg.

17.) Tanács előterjesztés a katasteri munkálatok körüli kiadások fedezése tárgyában.

18.) Tanács előterjesztés Harnecker János helybeli lakos ellen a városi területekből elfoglalt nagyobb területek visszaengedése iránt indítandó polgári pernek megindítása tárgyában.

19.) A 200 koronán aluli városi munkáknak a f. évre való biztosítása tárgyában megtartott árlejtés bejelentése.

20.) A th. bizottságnak 113. kgy. 11843-900. sz. határozattal a város építészeti hivatal ügykezelésének megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése.

21.) A f. évi február hó 21-iki közgyűlésnek 5.1716. szám alatt hozott határozat kapcsán az Erzsébet királyné kép költségeiről a számadások bemutatása.

22.) Gregorics Ferencz kövezőmester kérvénye a városi kövezési munkákra fennálló szerződésnek meghosszabbítása iránt.

23.) Dr. Sauervald János m. k. honvédezőorvosnak orvostudori és műtői oklevelének kihirdetése.

24.) Dressler Jánosné, szül. Csejkovics Anna, Hanke Krisztina és Stüblich Mária, pancsovai lakosok szülésznoi okleveleiknek kihirdetése.

25.) Szabadságot iránti kérvény.

Pancsovai trializmus. Zákó Milán városunk főispánjának beiktatása alkalmából a törvényhatóság kebeléből kiküldött rendező bizottság olyan szomorú határozatot hozott, a melyet megjegyzés nélkül nem hagyhatunk. Ehatározta ugyanis, hogy úgy a fáklyás menet, mint a beiktatási ünnepély alkalmából magyar, német és szerb nyelven fogja a főispánt üdvözölni. Elhatározta továbbá, hogy az ünnepi banket étlapja e három nyelven legyen kinyomatva és hogy a menüben a német „knödel“ mellé a „dzsuvecse“ és „csbabesityi“ szerb nemzeti éledelek is fel fognak lálatatni. A rendező bizottságnak ez a határozata nemcsak nevétsége hanem ségnyenteljes is. És ha visszagondolunk Rónay Jenő főispáni installációjára, a midőn is nevezett kizárólag magyarul üdvözölték s ő is csak magyarul válaszolt, ez a mostani állapot határozott visszaesést jelent. Ne felejtjük el, hogy Magyarországon vagyunk, az állam hivatalos nyelve kizárólag magyar, s hogy a főispán ép úgy állami hivatalnok, mint bármely más állami közeg, a beiktatási ünnepélynél tehát a hazai hivatalos nyelven kívül más nyelnek helye nincsen. Ne felejtjük el továbbá, hogy vidékünknek az anyarszázhoz történt bekebelezése óta csaknem három évtized múlt el s e hosszú idő alatt a magyar nyelvet elsajátítani minden ide való állampolgárnak is szent kötelessége lett volna és hogy a németiség és szerbség dédelgetése politikailag sem nem helyes, se nem okos. Óva intjük tehát Zákó Milán főispánt, hogy a rendező bizottság tapintatlan határozatával szemben ne feledje el azon kötelességét, hogy ő mint a magyar államkormány bizalmi embere csak magyarul válaszoljon és kérjük, óvja meg városunkat a visszaeséstől és a magyarosodás terén haladjon elődje nyomdokain, hogy így méltó legyen csakugyan arra a bizalomra, melylyel a kormány őt kinevezése alkalmával megtisztelte.

Személyi hír. A magyarhoni minorata szerzett rendfőnöke, Csák Czirják a héten négy napon át városunkban tartózkodott s a helybeli minoritaházat megvizsgálta.

Bírói áthelyezés. A m. kir. igazságügyi minister bírói karunk egyik legjelesebbét, a kitűnő jogászt, magyar társadalmunk egyik legrokonszenvesebb tagját, Péter Gyula törvényszéki bírót, ki Pancsova mocsaras vidékének éghajlatát nem bírja ki, s szabadulni akar a mocsártól s áthelyezését kérte, a nagyváradi kir. törvényszékhez helyezte át. A midőn a jeles bíró távozása felett őszinte sajnálatunknak adunk kifejezést, szívből kívánjuk, hogy megrendült egészségét új állomásán mielőbb tökéletesen visszanyerje.

Vizsga. A helybeli áll. főgymnasium tanári karának egyik fiatal, képzett s kedvelt tagja, Cser Gyula a budapesti egyetemen kitűnő eredménnyel letette a tanári vizsgát. Gratulálunk!

Kinevezés. Kőszeghy Jenő kir. törvényszéki írnokot, magyar társadalmunk lelkes és közkedveltségnek örvendő tagját, az igazságügyminiszter az alibunári járásbíróshoz segédtelevkönyvvezetőnek nevezte ki. Teljes őszinteséggel gratulálunk a nagyon megérdemelt előléptetéshez.

Közigazgatási bizottsági ülés. Városunk közigazgatási bizottsága hétfőn délután ülést tartott, melyen Mattanovich Adolf polgármester indítványára a város volt főispánjának, Rónay Jenőnek érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta.

Tanfelügyelő uton. Faragó János segéd-tanfelügyelő, a pancsovai tanfelügyelői kirendeltség vezetője szombaton Borscsa község iskoláit vizsgálta meg. Egyben tárgyalt a községgel a községi iskolák államosítása iránt. A kir. tanfelügyelő ezzel megkezdte az iskolák megvizsgálását.

A májusi ájtatosság szertartása.

1) Az első ünnepélyes ájtatosság kezdődik ápr. 30-án este 7 órakor, megnyitó szt. beszéddel.

2) Május hó mindegyik napján reggeli 7 órakor esendes kis mese a Boldogságos Szűz tiszteletére.

3) A hó mindegyik napján este 7 órakor ünnepélyes májusi ájtatosság. A Nagyoniszteendő Brogyányi Kálmán Ur, ki a bőjtű szt. beszédjével oly nagy érdeklődést keltett a hívek között, fogja a májusi ájtatossággal összekötött szt. beszédeket, illetve szt. előlvasásokat előadni.

4) A hívek felkéréstnek a szt. sir feldíszítésére virágokat kölcsönözni, ugy szintén sziveskedjenek virágokat, valamint kisebb-nagyobb növényeket, ugymint leánder stb. kölcsönözni a májusi oltár és sanctuarium földíszítésére.

Kinevezés. M a s s a Gyula államvasúti hivatalnokot a keresk-ügyminiszter államvasúti tisztté nevezte ki. Szívből gratulálunk a jeles, szakképzett s szorgalmas tisztviselőnek.

A sorozás eredménye. A lefolyt héten a pancsovai járás hadköteles ifjai állottak s sorozóbizottság előtt. Állításköteles volt I. korosztálybeli, 485 II. korosztálybeli 364, III. korosztálybeli 241, összesen 1090. Ezekből a katonai szolgálatra alkalmasnak találtott összesen 308 é. p. az I. korosztályból 184, a II. korosztályból 85 s a III. korosztályból 39. Az állításkötelesek közül 122 nem jelent meg.

Áthelyezés. Mutits Emil, alibunári járásbírósi irnok az igazságügyi minister a pancsovai járásbíróshoz helyezte át.

Pancsova vendégei. Bajsaí Zákó Milán székfoglaló ünnepén való részvételre eddigelő a következő megyei és városi törvényhatóságok jelentették be képviselőiket.

Torontál megye részéről: Poroszkay Béla megyei főjegyző, Jablonszky Miklós, Száviés Gerő főszolgabírók és Paulinyi Sámuel ev. esperes.

Bács-Bodrog megye részéről:

Gromon Dező v. b. t. t. államtitkár, Bedő Albert ny. államtitkár, orszgy. képv. katymási és borsodi Latinovics Pál orszgy. képv. katymási és borsodi Latinovics Géza orszgy. képv. bajsaí Zákó Milán orszgy. képv. matheovics Piukovits József orszgy. képv. dr. Molnár Károly orszgy. képv. Gombos Béla, Bezeredy István, Kovács Pál, Kozma László, Ivánovics István orszgy. képviselő, Karácsony Gyula vármegyei alispán, Seultéty Ferencz árvaszéki elnök, Leederer Pál vármegyei első aljegyző, dr. Mikusevits Kanut, Nikolics Izidor és Szemző János főszolgabírók, Pavlovics Simon megyei főorvos, a Szt. Száva rend III. oszt. birtokosa, Popovics V. Todor g. kel. lelkész, Eigel József apátplébános, a Ferencz József-rend lovagja; Fernbach Károly és Herczeg Ede megyebizottsági tagok.

Verecz részéről:

Dr. Seemayer János kir. tan. polgármester, Weifert Károly főjegyző, Kossirovics István aljegyző, dr. Seemayer Károly, Rottler Ferencz, dr. Hadzsi Szilárd, Frisch Gyula, Breumischer Sebestyén, Petrovics György és Kitzinger Adolf vár. törvényhatósági biz. tagok.

Zombor részéről:

Hauke Imre polgármester, dr. Balogh Ernő, dr. Alföldy Árpád ügyvédek, br. Bibra Frigyes nyug. honvéd ezredes, dr. Bikár Nenád ügy. Széchenyi József orszgy. képv. és ny. kir. törvényszéki elnök.

Miniszteri köszönet. A vallás- és közoktatásügyi minister a pancsovai népbanknak a szegény tanulók segélyezésére alakított egyesület részére adományozott 600 koronáért köszönetét nyilvánította.

Jutalomjáték. Csütörtökön a magyar szintársulat kiténő komikusának, Heltai Nándornak lesz a jutalomjátéka. Melegen ajánljuk a kiváló művész pártolását tisztelt közönség jóindulatába pártfogásába.

Kinevezés. Brankovics György gör. kel. szerb patriárcha Dr. Dankucz Sándor orvost, udvari orvosává s a karlócazi szerb gymnasium és papnövelde házi orvosává nevezte ki.

Sorozás. Pancsova város hadkötelesei hétfőn és kedden kerülnek a sorozóbizottság elé.

Az óra. A rég várt városi óra végre csak mégis megszületik. A vállalkozó már javában dolgozik az óra összeállításán. Így most már alapos a remény, hogy az óra nem sokára szép, rendes menetben fogja a pontos időt mutatni s a negyedeket és órákat tisztán csengő hangon kongatni.

Tuz. Mult szombaton este 8 órakor a révaufalúi uton özv. Klein Péterné istállója padlásán, eddig ismeretlen okból meggyuladt a széna. A tűzoltóság rögtön kivonult a tűzhöz s sikerült is azt eloltania,

ámbar a vízhiány az oltást ez alkalommal is nagyon megnehezítette. Mikor lesz már egyszer arról is gondoskodva, hogy az örökös vízhiány a tűzoltóságot önfeláldozó munkájában ne gátolja?

Színeszet. Ma két előadást ad a szintársulat é. p. d. u. 4 órakor leszállított helyárrakkal Goldstein Számi, fővárosi életképet s este a rendes helyárrak mellett megismételik a tegnap este adott, Herczeg Ferencz híres történeti színművét, az Ocskay brigádórost. A derék szintársulatot a közönség jóindulatú pártfogásába ajánljuk.

Dalestely. A pancsovai iparosok dalárdája szombaton, május 4-én a Weifertéle sörház termében táncmulatsággal egybekötött dalestélyt rendez. Belépti díj 1 korona.

Vásár. Az országos vásár lefolyása minden tekintetben kielégítőnek mondható. A marhavásár szerdán, a permetező eső folytán gyenge volt, de a csütörtöki derült nap az eladókra s vevőkre is kedvező volt. A felhajtás nagy, s a vételkedv is pezsgő volt. Eladott 224 drb. ló ezekből 3 darab Boszniába vitették, a többi belföldön maradt, 430 drb. szarvasmarha, 217 drb. sertés és 190 drb. juh és bárány.

Gyanus egyének. A vásár első napján rendőrségünk három igen gyanus idegen egyént csípett el. Nagyön alapos volt a gyanu, hogy az illetők mások zsebére utaztak. A kapitányság az illetőket 48 órára a dutyiba tette s azután illetőségi helyökre toloncoltatta.

A pápa vagyona. Az „Italie“ nevű olasz lap érdekes kimutatást közöl XIII. Leo pápa vagyonáról. E szerint a pápa tulajdona a Vatikán, az ahhoz tartozó épületek, gyűjtemények, kertek, telkek, házak stb. A szent atya telkekben és házakban csak legutóbb is 10 millió értékűt örökölt. Egész vagyonát 2 milliárdra és 120 millió lírara becsülik. Ennek az óriási összegnek esztendei kamatja 120 millió líra, a mi egy hónapra 10 milliót, egy napra 333 ezer lírát, egy órára 14 ezer lírát jelent. Ehhez járul még a bevételeknek egész sora. A pápának péterfillérekben, a zárdák, kolostorok, rendek járulékaí fejében is óriási jövedelmei vannak. A Szt.-Péter temploma és a Vatikán gyűjteményei megbecsülhetetlen értéket képviselnek. Bizonyos például az, hogy ha a Rafael-féle gobelint eladnák, annak árából Olaszország összes adóságai ki tudnák fizetni. Az ingó vagyon, de értékpapírok, ipari részvények értéke szintén nem becsülhető meg, de bizonyos, hogy óriási értéket képviselnek.

Általánosan elismerik úgy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor annyi termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillagjegyű répamagjai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendők más utánzott hasonló védjegyű, de nem impregnált répamagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmulhatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha megszükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

Városatyák felelőssége a közpénzek elhelyezéseért. A közpénzek elhelyezése dolgában nevezetes rendeletet adott ki a belügyminiszter. A városi közpénzek elhelyezését tudvalevőleg a törvényhatósági bizottság határozza el, névszerinti szavazás útján. A határozatot aztán a belügyminiszterhez terjesztik fel, a kit a felügyelet joga megilletvén, azt a jóváhagyási záradékkal látja el. Most a miniszter az összes törvényhatóságokhoz intézett körrendeletben kijelenti, hogy felügyeleti jogáról e tekintetben lemond s ezért az ilyen határozatokat jóváhagyás végett a hatóságok hozzá ne terjesztsek fel. Így tehát a városi közpénzek elhelyezése dolgában egyedül azokat a városatyákat fogja terhelni a felelősség, a kik az elhelyezést névszerint megszavazzák.

Különös kedvezményt nyújt oly osztálysorsjegyvásárlóknak, kiknek sorsjegyei ki nem huzatnak, az ország legnagyobb osztálysorsjegyelárusító helye: a Nemzeti pénzváltó-részvénytársaság Budapestben. Prospektust a nevezett intézet kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Telepítési bank. Mint értesülünk, utóbbi időben tárgyalások folynak egy külföldi pénzcsoporttal oly célból, hogy egy nagyobb szabású telepítési bank állítsák föl. Ennek a telepítési banknak alapitókáját 50 millió koronára tervezik és az állam a legmesszebb menő állami kedvezményeket biztosítaná ennek a banknak. E kedvezmények iránt folynak most a tárgyalások és mihelyt a főbb pontokra nézve elvi megállapodás jön létre, a pénzcsoport megfelelő biztosítékot tesz le és csak ezután állapítják meg a részleteket, melyeket törvényjavaslat alakjában fog a földmívelési miniszter benyújtani. míg egy másik javaslatban a telepesek jogviszonyait állapítja meg a miniszter. A pénzcsoport, mely a telepítési bank létesítésére vállalkozni hajlandó, e célból francia tőkét hozna be.

S z i n h á z.

Balogh Árpád szinigazgató a bemutató darabbal keltett rossz benyomást mondhatjuk a legjobb igyekezettel s akarattal fáradozott egész héten eltüntetni, a mi tényleg sikerült is, mert a lefolyt héten előadott darabok kivétel nélkül jók voltak s a társulat tagjai a legnagyobb animóval játszottak, igyekezve a gyer számban megjelent közönség tetszését megnyerni s így nagyobb pártolásra szert tenni.

Sajnálattal constatáljuk, hogy ez eddigelé nem sikerült s ha a közönség továbbra is így támogatja a pártfogást igazán megérdemlő szintársulatot, úgy sem

erkölcsi, sem anyagi eredményt nem fog a társulat elérni, hanem pótolhatlan veszteséggel lesz kénytelen a magyar színészetet nem pártoló határőrváros, Pancsovát itt hagyni. A míg a szerb színészet néhány hét előtt itt oly dúsan virágzott s élt, addig — nemcsak sajnós, de szégyenteljes is, — hogy a magyar színészet alig lézeng, sőt mondhatni, hogy csak nyomorog. Azok, a kiknek anyagi viszonyai leginkább megengednek a színházba való járást, legtöbbet tündökölnék távollétökkel. Magyar társadalmunk több előkelő, anyagilag jól szituált tagját, eddig még egyszer sem láttuk jelenleg a magyar műzsa oltárán áldozni. Többen, kik érdeklődésből, vagy a „testvériség” elv iránti tüntetésből a szerb színészek előadásain többször megjelentek, a magyar színészetet eddig látogatásukra nem méltatták. Ez így nincs jó! Vegyének a magyar társadalom tagjai szerb polgártársainktól példát, hogyan kell a nemzeti kultúra lelkes apostolait támogatni. Reméljük s hisszük is, hogy a jövőben a meleg támogatást valóban kiérdemlő társulat nagyobb pártfogásnak fog örvendeni. Egyben azonban Balogh igazgatónak is figyelembe ajánljuk, hogy viszont ő is több súlyt fektessen arra, hogy egyesek szerepeiket jobban betanulják, mert biz az szégyen, hogy egy színész egy 5-6 sorból álló monológját dadogva s akadozva, minden szórend nélkül hebegje el, mint az a „zsidó honvéd” előadásán megesett. Továbbá, hogy a szereplők a színpadra lépésük előtt alaposan megnézzék, rendben van-e s megfelelő-e az öltöztetésük s végre a berendezést is jobban meg kell tekinteni, nehogy a jövőben oly sajnós eset forduljon elő, mint a milyen a „tartalékos férj” előadásán előfordult.

Most pedig röviden beszámolunk az egyes előadásokról.

Szombaton „Szulamith” opera került színre. A czimszerepet a közönség kedvence, Bándy Rózi, játszotta, ki gyönyörű énekével egészen elragadta a közönséget. Igen jó benyomást tett Túry Mariska (Abigail) is kellemes énekével s különösen a férjtől való jelenetet adta oly természetesen, hogy sokaknak könnyek toltak a szemébe. Sárközy (Absolon) gyönyörű bariton hangjával remekelt, bebizonyítván, hogy hangjának teljesen ura. Heltai (Náthán) szerepét igen jól adta. A főbb szereplőket a közönség ismételtén zajosan megtapsolta s egyes, kiválóbb énekesrészletet meg is ismételtetett.

Vasárnap két előadás volt. Délután a régi „peleskei nótáriust” adták. Este pedig Lukácsy Sándor népszínműve „az asszony verve jó” került színre igen sikerülten. Az est sikeréhez hozzájárultak Heltainé (Borcsa), Kiss L. (Kalász István), Bánfalvy Etelka (Vicza) és Jászay Mariska (Veron) Kiss G. (Göncsy) jó játékkal, Túry Mariska (Zsófi) és Sárközy (Csákány Pista) szép énekekkel. Heltai Nándor Bogár szerepében kitűnő komikumával állandó derűtségben tartotta a közönséget. Somogyi (Dudás) méltó partnere volt.

Kedden a „tartalékos férj” című bohózat s a szereplők jó játéka a közönséget egész este élénk derűtségben tartotta; vége hossza nem volt a nevetésnek. Igen jól adták szerepüket Heltainé (Teréz) Somogyi (Bukovics) Bánfalvy Etelka (Éva) Molnár Gyula (Csillám) Jászay Mariska (Dorottya). Kitűnően adta Heltai (Hólyag Toni) a tolokodó kibiczet s rutinirt játékaival folytonos nevető hangulatot keltett a nézőkben. Báthory (Oszkár inas) szintén igen jól adta a bizalmas, de a helyzetet saját előnyére alaposan kihasználó inast. Megyeri (Brenszán) a megcsalt, s bosszúért lihegő férjet élénk temperamentummal játszotta. Kevésbé sikerült volt Kiss, a cseh zongoramester Popovka, szerepében. Maskirozása tulzott s nem színpadra való volt, a cseh jargont pedig gyengén sikerült utánoznia.

Szerdán a „Nebántsvirág” került színre. Túry Mariska (Denise) és Sárközy (Fernand) énekekkel, Heltainé (Celestin), Somogyi (Örnagy), Kiss Lajosné (fejedelemszony) helyes játékkal emelték az est sikerét. Az összjáték jó volt.

Csütörtökön a hazafias irányú, a 48-as szabadságharcból merített tárgyú „zsidó-honvéd”-et adták. Kár, hogy oly kevés publikum volt jelen, mert bizony sokan tanulhattak volna valamint a darabból az „egyenlőség s testvériség” magasztos elveiből. Kitűnő volt a hazafias magyar zsidó honvéd, a társulat kiváló komikus, Heltay, (Durst lezik), ki mint rendesen, most is ismételtén hangos kacagásra készítette a nézőket. Balogh igazgató a fölfuvalkodott, gögös, szivtelen gazdag zsidóbankárt jól adta. Igen jó volt Heltainé (Anna özvegyasszony) s Somogyi, (Ehrlich) valamint Bánfalvy Etelka, (Eszter) szerepében. Molnár a világtalan Blind szerepét jól imitálta. Sárközy itt is mint a „tartalékos férjben” azt a benyomást keltette, hogy az alakításoknak kevésbé ura, mint kellemesen csengő baritonhangjának. Túry Mariska a csinos szobaciczus szerepében egészen otthonos volt. Hidvéghy (hadbizos) a pár szóból álló szerepét sem tudta dadogás nélkül elmondani. Ajánljuk, hogy máskor jobban tanulja be a szerepét.

Közgazdaság.

A triesti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 1-én tartott 69-ik közgyűlésén terjesztette be az 1900. évi mérleget. Az előtűnt fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1900. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 525,894,823 korona és 90 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 22,680,434 korona 19 fillérre rúgtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 10,360,434 korona 80 fillérrel 134,500,736 korona 39 fillérre emelkedett.

A tűzbiztosítási ágban a díjbevétel 11,357,800,682 korona biztosítási összeg után 18,641,775 korona 65 fillér volt, miből 7,923,074 korona 12 fillér viszontbiztosításra fordított egy, hogy a tiszta díjbevétel 10,718,701 korona 53 fillérre rúgott, mely összegből 6,974,287 korona mint díjtartalék minden fehértől menten

jövő évre vitétt át; a díjtartalék tehát a tiszta díjbevétel 65% -át teszi ki. A jövő években esedékesé váló díjkötelezvények összege 77,309,462 korona 97 fillér.

A szállítvány-biztosítási ágban a díjbevétel kitett 6,411,667 korona 25 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 3,303,312 korona 99 fillérre rúgott. Tiszta díjak és kártartalék ezimén 2,726,677 korona 64 fillér helyzetet tartalékba.

Károkkért a társaság 1900-ban 26,331,463 korona 16 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kártérítéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 688,595,391 korona és 06 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 128,644,015,26 korona esik, mely összeget a társaság 186,920 káresetben fizette ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 13,751,975 korona 35 fillérre rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely a 2,920,985 korona 12 fillér külön tartalék, úgy szintén az évi nyereségből kihasított 458,639 korona 05 fillérrel, 8,344,975 korona 35 fillérre emeltetett fel; továbbá felemeltendő még a 160,000 koronára rúgó kates követelések tartaléka. Ezeket kivéve tenál még egy 560,000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendelkezése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatból esetleges esőkkenését kiegyenlítsé.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 162,608,919 korona 18 fillérrel 173,458,451 korona 60 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	30,741,137	korona 02 fillér
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	16,283,180	" 30 "
3. Letételemezett értékpapírokra adott kölcsönök	2,378,490	" 50 "
4. Értékpapírok	110,354,705	" 67 "
5. Tőreze váltók	1,155,170	" 32 "
6. A részvényesek biztosított adósságeival	7,350,000	" "
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követeléseivel, a hitelezők követeléseinek levonásával	5,195,767	" 79 "
Összesen	173,458,451	korona 60 fillér

Ezen értékek közül 43 millió korona magyar értékekre esik. A mint a jelentésből látjuk, dr. Landi Vitalis ur elhalálozása folytán megüresedett vezérigazgató helyettes állása Luza zati Gioberti urral töltetett be.

A gabona megdülésének megakadályozása.

Gyakori és kellemetlen jelenség a gabonaféléknél a megdülés, mert akadályozza és megnehezíti annak érését, több fehérséget és kevesebb keményítőt fog tartalmazni, a mag összeasszott, apró szemű és olyan lesz, hogy több korpát ad s mert nyirkos időjárásnál már az aratás előtt csirás lehet és megdohosodik.

A megdülés tulajdonképeni oka a tökéletlen sejteljedésre vezethető vissza a legtöbb esetben. Ugyanis a növényben, ha az fejlődöttégének bizonyos fokára jutott, bizonyos sejtesoportok feladatává válik, annak bizonyos szilárdtságot adni; ezek képezik a növény vázát azáltal, hogy sejtalkák megkeményednek. Ha a szövetek nincsenek elegendőképen kifejlődve, a gabona megdül.

A megdülés megakadályozása céljából olyan fajtákat kell kiválasztani termelésre, melyek tapasztalat szerint erősebb szalmát nevelnek, vagy pedig ha ez nem használható, olyan művelési módokat kell alkalmaznunk, hogy a mechanikai szövet kifejlődésére a kedvező körülmények megadassanak. Ez utóbbiak sorába tartoznak a következők:

1. A ritka vetés, különösen a, kövérebb, nyirkosabb s árnyékos fekvésű földeken;
2. A foszfor- és nitrogéntrágya együttes alkalmazása ősszel és pedig úgy, hogy az lehető mélyen alászántassék;
3. A vetésnek lehangerezése szárbaindulás után, illetve kalászhányás előtt, részint azért, hogy a növények táplálkozását ez által lassítsuk, részint azért, mert ez esetben a talaj fölött levő butykok legalsója a talajjal érintkezve gyökeret vernek s így állásában megszilárdulhat.
4. A vetésnek boronálása, hogy általa a növények erőteljesebb gyökérképződésre serkentessenek.
5. A sásolás, vagyis azon munkát, melylyel a levézet egy részét lesarolozzuk, a fejlődést lassítjuk és lehetővé tesszük, hogy több világosság jusson a tövek közé.

Mire kell ügyelni a fűmagvak elvetésénél,

A tavaszi munkálatok idejét élén, nem lesz érdektelen közzétennünk azon szabályokat, melyek a fűmagvak elvetésénél szem előtt tartandók.

Első s főszabály, hogy ne vásároljunk fűmagkeveréket, mert ez legtöbb esetben csiraképtelen s nem azonos magvaknak gyommagvakkal kevert gyűjteménye; de feltéve azon esetet, hogy a keverék jó minőségű s értékes magvakból áll, még ez esetben sem helyes kész keveréket vásárolni, mert a magkereskedők által találmára összeállított keverékek nem nyújtanak elég biztosítékot arra, hogy azok a helyi talaj és időjárási viszonyoknak megfelelőek-e. A létesítendő rét és legelő vagy egyáltalán begyepesítendő terület részére szükségendő fűmagvakat tehát nem keverék alakjában kell beszerezni, hanem külön-külön mind azon fajtákból, melyek a mi viszonyainknak legjobban megfelelnek.

Második szabály az, hogy vetés előtt győződjünk meg a vásárolt magvak csiraképeségéről, tisztaságáról s azonoságáról. Fontos dolog ez, mert elrendeli ugyan a törvény, hogy a kereskedők a vetőmagvak eme tulajdonságait eladás alkalmával közelebbről megjelölni tartoznak, de akadnak l-külsmeretlen kereskedők, a kik nagy visszaéléseket követnek el a gazdák kárára. A vetőmagvizsgáló állomások (Budapest, Debreczen, Kassa, Keszthely, Kolozsvár, Magyar-Ovár) e visszaélések felderítésére nagy könnyűségére szol-

gálnak a gazdáknak, mert nem kell egyebet tenni, mint a vásárolt magból egy kevés mintát beküldeni a lakóhelyhez legközelebb fekvő állomáshoz, a kereskedő által használt megjelölések kijelölésével s az állomások a vizsgálatot teljesen díjmentesen végzik.

Harmadik szabály az, hogy csakis egyforma súlyú fűmagvakat keverjünk össze egymással s így ha kell: két-három keveréket készítsék, ezeket külön-külön vessük el. Ügyelni kell azután arra, hogy a magok elosztása egyenletes legyen; e célból az elvetendő keverék fele részét a tábla hosszában, másik felét pedig a tábla széltében szórjuk el.

Végül legyen gondunk a föld minőségére is, nevezetesen, hogy az minél porhanyósabb legyen elkeszítve, mert ellenkező esetben igen sok mag nem jut a neki megfelelő helyre s hogy legyen jó táperőben, mert szép gyepre csak oly esetben számíthatunk. Vetés előtt jó szolgálatot fog tenni tehát az istállótrágya és műtrágya.

Tavaszi rozs és borsó-keverék.

Régi tapasztalat, hogy egyes növények egymással keverten elvetve, oly talajokon is megteremnek és jó terméseket adnak, a melyeken egymagukban vetve nem adnak kielégítő termést.

Igy pl. minálunk többhelyütt, de más országokban is a buzát rozsszal keverve vetik oly talajokra, a melyeket nem számíthatunk a buza talajok közé. A borsó könnyű talajokon egymagában vetve, szintén nem ad kielégítő terméseket; ellenben rozsszal keverve jó terméseket ad.

A borsónak rozsszal való keverése és vetése különösen oly gazdaságokban lesz ajánlatos, a hol luczerna, lóhere nem terem meg és őszi-tavaszi gabonafélék sűrű vetése után reményli a gazda a kellő takarmánymennyiséget.

Talaj előkészítése dolgában a rozsos borsó okvetlen megkívánja az őszi mély szántást, tavasszal azonban már nem kell szántanunk. Ha istállótrágyával trágyázunk, úgy azt már az őszi szántás előtt adjuk meg a talajnak, a tavaszi trágyázás lehetőleg kerülendő, miután sokáig nyirkosan tartja a talaj felületét és késlelteti a vetést. Miután a borsó pilangós növény, a műtrágyák közül első sorban a foszfor trágyák alkalmazandók. Egy kat. holdra 1 q. teljesen elegendő. A borsó oly arányban kevertetik a rozsszal, mint 1:4-hez és ekkor a keverék oly módon vetetik el, mint a tiszta rozs. A vetést célszerű lehangerezni, mert egyes borsószemek a felületen maradnak; a vetéskor ezeket a henger a földbe nyomja és ekkor jobban ki fognak kelni. A borsónak a rozsszalak támaszt nyújtanak és rajtuk megkapaszkodik. Az aratást nehéz megválasztanif mert sokszor még virágzik a borsó, a mikor már érett hüvelyek is vannak.

De a legtöbb esetben a rozsos borsót nem szemes takarmány termelés szempontjából termelik, hanem zölden kaszálják, mert kitűnő takarmányt szolgáltat. A zölden való kaszálás akkor történjék, ha a borsó teljes virágzásban van.

Hirdetések.

7922. sz.
1901. tkv.

II. Póthirdetmény.

A pancsovai kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a **Sztojkov Giga, Acza, Jelfa és Kata** homolicezi lakos vjhajatóknak a néhai **Sztaics Váza** volt dolovai lakos végrehajtást szonvedtet elleni 160 kor. s jár. iránti végrehajtási t. sz. m. 7285. sz. a. kibocéatott árverési hirdetmény a dolovai 1936. sz. tkvben foglalt: 1) 971. sz. ház és 400 □-öl házhelyre 224 kor. 2) I. d. 322 hrsz. 135 □-öl II. oszt. szántóra 162 kor. 3) II. d. 322 hrsz. 1 hold 300 □-öl II. oszt. szántóra 287 kor. 4) 185. hrsz. 1 hold II. oszt. szántóra 123 kor. 5) 30. hrsz. 354 □-öl szőlőre 79 kor. 6) III. d. 322 hrsz. 1 hold II. oszt. szántóra 234 kor. kikialtási árban 1901. évi július hó 6. napjának d. e. 9 órájára kitűzött árverés az 1881: L-X. t.-cz. 167. §-a alapján **Feymann Gyula** végrehajtató érdekében is 50 kor. tőke követelése s járulékaik kielégítése végett megtartatni fog.

Pancsován, 1901. évi április hó 23-án.

Penyigei,

kir. törv. bír.

Wiedmann M.-féle sörzsarnok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy mátol kezdve a kitűnő

kőbányai sört

mérem ki, poharanként 8 kr-ával.

Egyébb italokról valamint jó konyháról szintén gondoskodva van, kérem ezért a n. é. közönség minél számosabb látogatását

Kiváló tisztelettel

Szilágyi Péter

vendéglős.

1902

3764. sz.

1901. tkv.

Csírjes Zsivának Márkov Pája elleni árverési kérvénye 660 kor. s jár végrehajtási ügyében.

Végzés, árverési hirdmény és feltételek.

A pancsovai kir. tvszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Csírjes Zsiva czrepajai lakos javára 660 kor. tőke, ennek 1898. évi márczius hó 24-től járó 6% kamatai, 226 kor. 50 fillér eddigi, 20 kor. jelenlegi és még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. §-s értelmében Márkov Pája adós és Ranirovo Száva hagyatéka társtulajdonos czrepajai lakosok ellen a Czrepaja községben és a 2122. sz. tkvben foglalt: 1) 3. d. 163. hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 231 kor. 2) 1. d. 39. hrsz. 1 hold I. oszt. szántóra 317 kor. 3) 336. hrsz. 800 □-ól kertre 152 kor. 4) 5. d. 39. hrsz. 1⁴⁰⁰ hold I. oszt. kaszállóra 289 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Czrepaja községében 1901. évi május hó 18. napján d. e. 9 órákor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban mint a Czrepaja községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1.) Kikiáltási ár a becsár.
- 2.) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.
- 3.) Az árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 23 kor. 10 fill., 31 kor. 70 fill., 15 kor. 90 fill. és 28 kor. 90 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ugyanannak kiszolgáltatni.

Pancsován, 1901 évi márczius hó 2-án.

A kir. tvszék mint tkvi hatóság.

Bartha,

k. törv. bír.

1-1

6065. szám.

tkv. 1901.

Vececkzy Jásának Idvorác Koszta elleni árverési kérvénye 148 kor. iránti végrehajtási ügyében.

Végzés, árverési hirdmény és feltételek.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Vececkzy Jása jarkováci lakos javára 118 kor. tőke, 35 kor. 65 fill. eddigi, 12 kor. jelenlegi és a még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60. t.-cz. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében Idvorác Koszta jarkováci lakos ellen a Jarkovác községben és az 1252. sz. tkvben foglalt:

- 1) 1. d. 147. hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 787 kor.
 - 2) 3. d. 147. hrsz. 1 hold II. oszt. szántó 222 "
 - 3) hrsz. nélküli 1011 □-ól szőlőre 488 "
- becsárban az árverést azzal, hogy a fenti ingatlanra C. 4. sorsz. z. Idvorác Maxa javára bekebelezett élethossziglani hasznélvezeti jog nem érintetik, azonban azon fenntartással, ha az ingatlanokért 450 kor. vételár el nem érte, az esetben a fenti ingatlanok ugyanazon határidőben a hasznélvezeti jogra való tekintet nélkül bocsátandók árverés alá, elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Jarkovác községében 1901. évi június hó 22. napján d. e. 9 órákor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban, mint Jarkovác községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

- 1.) Kikiáltási ár a becsár.
- 2.) Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.
- 3.) Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 78 kor. 70 fill., 22 kor. 20 fill. és 48 kor. 80 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ugyanannak kiszolgáltatni.

Pancsován, 1901. évi április hó 5-én.

Medzihradszky,

kir. törv. bír.

1-1

12-4

Fernolendit

Cipőkenőcs, a legjobb fénymáz a világon, gyorsan koromfeketé színt ad és a bőrt tartóssá teszi.

Alapittatott 1882. Mindenütt kapható.

Gyári raktár: Wien, I. Schulerstrasse Nr. 21.

Ezen „IDEAL” szivarkapapir teljes 100 lapocskát tartalmaz. Tehát a te jó 2 krajezárodért ne fogadj el oly papirt, mely nem tartalmaz 100 lapot és hitványabb.

6944. szám.

1901. tkk.

Visnyiesky Milévának Boszika Ádám és Georgie elleni árverési kérvénye 400 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében.

Végzés, árverési hirdményi kivonat.

A pancsovai kir. tvszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Visnyiesky Miléva javára 400 kor. tőke, ennek 1899. évi november hó 23. napjától járó 6% kamata, 194 kor. 78 fillér eddigi, az 1901. évi márczius hó 8-án megkísérlett árverés alkalmával felmerült s a bírósági végrehajtó 12 kor. 40 fillér díjának és költségének 1 kor. kikiáltási díjának s 1 kor. dobos díjának hozzászámításával 49 korona 42 fillérben ezennel megállapított költség és 10 kor. jelenlegi és még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. és 177. §-a értelmében Boszika Ádám és Boszika György ozorai lakosok ellen az Ozora községben és az 1889. sz. tkvben foglalt:

- 1) 449. ö. i. sz. házra 100 □-ól házhelyre 48 kor. az ozorai 1928. sz. tkvben foglalt:
- 2) 163. hrsz. 400 □-ól kertre 66 " az ozorai 3090. sz. tkvben foglalt:
- 3) I. d. 101. hrsz. 2 hold I. o. szántóra 828 " az ozorai 2525. sz. tkvben foglalt:
- 4) 141. hrsz. 313^{1/2} □-ól szőlőre 116 " az ozorai 2089. sz. tkvben foglalt:
- 5) 13. hrsz. 2 hold I. o. szántóra 287 " becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Ozora községében 1901. évi május hó 22. napján d. e. 9 órákor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban, mint az Ozora községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1) Kikiáltási ár a becsár.
- 2) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.

3) Az árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 4 kor. 80 fill., 6 kor. 60 fill., 82 kor. 80 fill., 34 kor. 11 kor. 60 fill. és 28 kor. 70 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ugyanannak kiszolgáltatni.

Pancsován, 1901. évi április hó 15-én.

Medzihradszky,

kir. törvényszéki bír.

6944. sz.

1901. tkk.

Miklya Mitának Miklya Vlada és kk. Miklya Milos elleni árverési kérvénye 80 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében.

Végzés, árverési hirdmény és feltételek.

A pancsovai kir. tvszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Miklya Mita szefkerini lakos javára 80 kor. tőke, ennek 1897. évi november hó 6. napjától járó 5% kamata, 89 kor. 90 fill. 10 kor. 50 fillér eddigi, és 12 kor. jelenlegi és még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. s 156. §-ai értelmében Miklya Vlada és kk. Miklya Márkó vegr. szenvedettek és Miklya Kata társtulajdonos szefkerini lakosok ellen a Szeferkerin községben és a 16. folyt. 598. sz. tkvben foglalt: 1) 37. sz. házra és 400 □-ól házhelyre egészen 264 kor. 2) I. d. 114. hrsz. 213^{1/2} hold I. oszt. szántóból Miklya Vladát és kk. Miklya Márkót megillető 6/7 résznyi jutalékra 464 kor. 3) 26. hrsz. 1¹⁰²⁵ hold III. oszt. kaszállóra egészen 68 kor. 4) 87. hrsz. 30 □-ól kertre egészen 6 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi

A nyilvános árverés Szeferkerin községében 1901. évi május hó 29. napján d. e. 9 órákor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi. hivatalban mint a Szeferkerin községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1.) Kikiáltási ár a becsár.
- 2.) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.
- 3.) Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 26 kor. 40 fill. 46 kor. 40 fill. és 5 kor. 80 fillért, illetve 60 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881 60. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ugyanannak kiszolgáltatni.

Pancsován, a 1901. évi április hó 14-én.

Medzihradszky,

kir. törv. bír.

1-1

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 30 év óta megbízható bedorzósósfül alkalmaztatik községnél, csúznál és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” czégre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Buda-pesten.**

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

12 vagy 20 koronáért szállítok

2 eredeti olajfestményt

igen csinos erdőrészleteket ábrázolva, aranyozott, vagy mahagonifa keretben 30x50 cm. vagy 50x80 cm. nagyságban; a magasság, vagy szélesség irányában festve.

6 párnak egy nagyságból való vételénél külön 1 pár teljesen ingyen.

Csáki Illés

Budapest, VI., Andrassy-út 61. sz.

Doctor Kriegl József
valódi angol

bőrvédőkenőcse és borax-szappana

1 teljesen mentes minden tiltott vagy káros hatással drasztikus anyagoktól, a legjobb kenőcs mindennemű bőrtisztatlanságok ellen. — Egy téglény kenőcs egy darab borax-szappannal

Efore. 3 korona 30 fillér

After, az összeg előleges beküldése mellett.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London SW.
A postautalvány

Thierry A. gyógyszerész balzsam-gyára
Pregradában, Rohitsch mellett.
Czímzéssel látandó el.
Nagybani vevőknek tetemes árleengedés.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapir

„Adria”

HAZAI GYÁRTMANY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményelve

A párisi kiállításon az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KÉSZITI.

Csász. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE
PAPIRMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

Kaphatók:
Wittigschlager C., Jovanovics Testvérek, Kohn Samu stb. czégeknel.

Triesti általános biztosító-társaság.

KIADÁS

ASSICURAZIONI GENERALI. Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Elemi biztosítási ág (1900)

BEVÉTEL

	korona		fil.			korona		fil.	
I. Kifizetések (beleértve a kárfelvételi költségeket):					I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	6358717	48			1. Díjtartalek (levonva a viszontbiztosítók részét)	733 816	35		
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	5201167	08	9559884	51	2. Tökésített nyereségtartalék	262500	—		
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítvényeit):					3. Értékpapírok árfolyam tartaléka	31 9652	61		1215408
1. Szervezési költségek (a folyó számadással teljesen fedezett)	—	—			4. Kétes követelések tartaléka	80000	—		
2. Juttatások	1792056	29			II. Fügő károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):				
3. Folyó igazgatási költségek	1595225	01	4455167	59	1. Tűzbiztosítás	850 228	79		
4. Adók és illetékek	1064885	59			2. Szállítmánybiztosítás	170 269	—		2599287
III. Leírások és egyéb kiadások:					III. Díjbevétel (levonva a törlesztéseket):				
1. Leírások kétes követelésekre	12741	01			1. Tűzbiztosítás	—			
2. Könyvszerű árfolyamvesztésért értékpapírokban	141325	34			le: viszontbiztosítás	—			
3. Árfolyamveszt. penzumek és külföldi váltókban	31929	48			2. Szállítványbiztosítás	—			
4. Járulékok kamat és átutalások a hivatalnokok ellátási pénztárába	286274	91	471064	74	le: viszontbiztosítás	—			
IV. Tartalek függő károkról:					IV. A tőkebefektetések hozadéka:				
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	80858	—			1. Kölcsön- és leszámítási kamatok, valamint hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál lev. betétek kamatai	263 568	97		
2. Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	1909058	—	2718249	—	2. Jelzálogkövetelések kamatai	38834	97		
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					3. Értékpapírok kamatai	405562	32		
1. Díjtartalek	6974987	—			4. Ingatlanok tiszta hozadéka	92704	44		808160
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbizt. részét	817019	64			V. Egyéb bevételek:				
b) Szállítványbizt. lev. a viszontbizt. részét	7791306	64			1. Kötényilletékek	118 824	05		
2. Tökésített nyereségtartalék	262500	—			a) Tűzbiztosítás	43048	07		
3. Az értékpap. árfolyam ingadozásának tartaléka	3038327	27	13534633	91	b) Szállítványbiztosítás	—			
4. Kétes követelések tartaléka	80000	—	11695 9	98	2. Más kezelési bevételek	122472	12		
Összesen			3199120	73	3. Értékpapírok után folyósított árfolyamnyereség	37868	75		1289168
					Összesen				3199120

Nyereség- és veszteség-számla a 12. mérleghez. Életbiztosítási ág (1900)

	korona		fil.			korona		fil.	
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:					I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	7394334	62			1. Díjtartalek (levonva a viszontbiztos. részét)	118810282	90		
2. Élelési esetre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	1222538	—	8088943	67	2. Díjtartalek	5890129	69		
3. Járadékfizetések	373671	05			3. Külön tartalek a kamatlab esetleges hanyatlásnak kiegyenlítésére	569000	—		
II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért, levonva a viszontbiztosítók részét	—	—	2328556	08	4. Tökésített nyereségtartalék	283600	—		
III. Osztalékfizetések biztosítottaknak	401 2	33			5. Értékpapírok árfolyamtart. és kiegszítő tartalék	544586	50		
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítvényeit):					6. Kétes követelések tartaléka	8 000	—		
1. Szervezési költségek (a folyó számadással teljesen törlesztve)	—	—			7. A biztosítottak osztalékalapja	2175707	38		135 25680
2. Szervezési költségek	4527247	16			II. Fügő károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét)				
3. Folyó kezelési költségek	1463881	39			III. Díjbevétel:				
4. Behajtási jutalmak	487079	59			1. halál esetre szóló és vegyes biztosítások	—			
5. Orvosi költségek	192607	19			levonva a viszontbizt. díjat	—			
6. Adók és illetékek	605896	77	4276712	10	2. Élelési biztosítások	—			
V. Leírások és egyéb kiadások:					levonva a viszontbizt. díjat	—			
1. Leírások kétes követelésekre és ingatlanra	9211	45			3. Járadékfizetések	—			
2. Értékpapírokra való könyvszerű árfoly. veszteség	500571	47			IV. A tőkeberuházások hozadéka:				
3. Árfolyamvesztés penzum. és külf. váltókban	2844	—	633029	92	1. Kölcsön- és leszámítási kamatok, valamint a hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál lev. betétek kamatai	28543	90		
VI. Fügő károk tartaléka:					2. Kötvényekre adott kölcsönök kamatai	756836	56		
1. Haláles, szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét	97 24	35			3. Jelzálogkövetelések kamatai	462242	51		
2. Élelési biztosítások, levonva a viszontbizt. részét	227 813	98			4. Értékpapírok kamatai	414548	60		
3. Járadékfizetések	14967	72			5. Ingatlanok tiszta hozadéka	782293	53		6131155
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					V. Egyéb bevételek:				
1. Díjtartalek					1. Kötényilletékek	467042	01		
a) Haláles, szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét Kor. 113.987.272					2. Egyéb kezelési bevételek	4254	23		
b) Élelési biztosítások, lev. a viszontbiztosítók részét	9.589.186 43				3. Értékpapírok után folyósított árfolyamnyereség	273 4	06		4966
c) Járadékfizetések	5.036.3 658				Összesen				16411590
2. Díjtartalek									
a) Haláles, szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét Kor. 57.362.214 51									
b) Élelési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	329.617 55								
c) Járadék fizetések, lev. a viszontbiztosítók részét	18.270 43								
3. Külön tartalek a kamatlab esetleges hanyatlásnak kiegyenlítésére	5600 0								
4. Tökésített nyereségtartalék	283600								
5. Értékpapírok árfolyam-tartaléka és kiegszítő tartalék	4849009	08							
6. Kétes követelések tartaléka	800 0								
7. A biztosított. osztalékalapja a kamatokkal együtt	1844231	02	14407978	44					
VIII. Évi üzleti nyereség			1802 34	87					
Összesen			16411590	41					

VAGYON A Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) vagyonállása 1900. december 31-én.

TEHER

Folyó-szám	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó-szám	A tétel neve	A		B		Összesen		
		korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.			korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	
1	A részvényesek adóselevei a tőke be nem fizetett részéről	3675960	—	3675000	—	7350960	—	1	Alapítók	5250000	—	5250000	—	1050000	—	
2	Készpénzeslet az int. igazgatóságok fiókjainak	946536	96	304896	13	1300432	109	2	Tartalék alap az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	2625000	—	2625000	—	5 500 000	—	
3	Rendelkezésre álló pénzek hitelint. és takarékpénztáraknál	209 359	35	4010 98	73	61 0429	08	3	Tartalék alap az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	3038327	27	1927023	91	4965371	18	
4	Ingatlan birtok:							4	Kiegészítő tartalék az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	80000	—	29209 5	12	29 0 85	12	
a) Városi ingatlanok	2250000	—	16646187	18	16440487	18		5	Díjtartalek folyó biztosításokra decz. 31-én az A mérlegben	7791306	64	—	—	7791306	64	
b) Mezőgazdasági birtokok	—	—	37000	—	37000	—		6	Tartalék fügő károk fedezésére	—	—	13862235	13	2 624 235	13	
c) Újmanor szerzett ingatlan Triestben	—	—	—	—	—	—		7	Díjtartalek folyó biztosításokra decz. 31-én az A mérlegben	—	—	58705 1	26	58 6501	26	
5	Állami és más értékpapírok	965 11 3	72	37000	—	37000	—	8	Tartalék fügő károk fedezésére	—	—	560000	—	56 000	—	
a) Folyó kamatok	29 604	09	95734786	33	10934899	05		9	Osztalék alap az életbiztosításban nyereménytel biztosítottak javára	—	—	—	—	—	—	
b) Váltak a tőzsdén	1155170	82	6 9119	53	969 15	62		10	A hivatalnokok ellát. pénztár. kieg. tartaléka	146777	52	—	—	1467 7	52	
6	Váltak a tőzsdén	—	—	—	—	—	—	11	Jelzálogkövetelések	37151	65	—	—	37154	65	
7	Kölcsönök értékpapírokra	915752	31	1055897	53	1406649	81	12	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	176055	23	229155	72	195210	98	
8	Kölcsönök saját életbiztosítási kötvényeinkre	237840	50	—	—	237840	50	13	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	251 0	51	4884	85	5133 90	87	
9	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	—	—	16283180	30	16283180	30	14	Hitelek különböző címeken	5113 0	87	—	—	5113 90	87	
10	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	92 542	33	37141	99	95684	32	15	Retírek szolgálati és biztosit. gyanánt	481997	90	375109	79	8071 7	69	
11	Maradvány az A mérleg folyó számlájából	2432173	61	513572	41	2945 46	07	16	a) Ö Felsége jubileuma alkalmából tett alapítvány	106003	48	718533 1	85	12585 54	43	
12	Adósek különböző címek alatt	—	—	511300	87	5113 0	87		b) Besso Márk alapítvány	—	—	—	—	258 0	—	
13	Letétek kezesség és biztositék gyanánt	12 4210	97	54168	72	12 8379	69		c) Besso József alapítvány	—	—	—	—	12 0	—	
14	Letétek kezesség és biztositék gyanánt	540 392	98	71833 1	85	12885254	13		d) Calabi R. alapítvány	—	—	—	—	6 00	—	
15	Letétek kezesség és biztositék gyanánt	100000	—	—	—	1 000 0	—		e) Goldschmidt alapítvány	—	—	—	—	6000	—	
a) Letétek: Besso József alapítvány	120 0	—	—	—	—	12000	—		f) Golden alapítvány	—	—	—	—	9425	—	
b) Letétek: Calabi R. alapítvány	6000	—	—	—	—	6000	—		g) Girard alapítvány	—	—	—	—	9555	—	
c) Letétek: Goldschmidt alapítvány	6000	—	—	—	—	6000	—		17	Nyereség áthozat a múlt évről (A mérleg)	—	—	—	—	—	—
16	Bürokrat és vaskezelvények a társaság összes hivatalában, cégnyilv. papír- és nyomtatvány az összes zártkörű társaságban	6000	—	—	—	6000	—		a) Nyereség áthozat a múlt évről (A mérleg)	—	—	—	—	—	—	
17	Előlegzett jutalmak és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—		b) Nyereség az évi üzletből	—	—	—	—	—	—	
									Összesen	38523229	69	1802634	87	293 316	51	
									A jövő években lejárandó tűz-biztosítási díjak	—	—	—	—	19194211	26	

A cs. k. r. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.
 Besso József, Besso M., dr. Bozza Camillo, Costi János J. H., Fano Jakab, dr. Levi J., prof. Papadopol Miklós, Remanin-Jacur Manó, Vivante Fortuna
 Richter Ödön Magyarországi vezérigazgatók
 Steinhardt, Roór.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főigazgatóknál kaphatók. — Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz-, szállítvány-, üveg- és betöréses lopás ellen való biztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság és baleset elleni biztosítások az Első o. általános baleset ellen biztosító társaság a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A pancsovai főigazgató: **Winkler Ferdinánd.**